

Mei 2024

Van de redactie

Tienduizenden jaren lang zagen mensen andere dieren als concurrent of voedsel. Pas sinds de negentiende eeuw dringt langzaam het besef door dat we die andere dieren de baas zijn. De natuur is niet meer bedreigend, maar aan de ene kant een romantisch uitzicht en aan de andere kant een wingewest, beide naar believen uitgebaat en uitgebuit, in toenemende omvang en tempo.

Toen Rachel Carson al in 1962 en de Club van Rome in 1972 waarschuwden dat mensen zichzelf zouden tegenkomen in wat ze aanrichten, werd daar wel enige, maar niet veel acht op geslagen. Er kwamen hier en daar wat maatregelen, maar verder denderde de mensheid door.

Pas nu er de laatste decennia verontrustende berichten komen over opwarming van de aarde, achteruitgang van de natuur, ziektes uit overbevolkte fokstallen en wat dies meer zij, beseft een deel van de mensheid dat er echt iets moet veranderen, willen onze nakomelingen nog kunnen genieten van een beetje leefbaar bestaan.

Vroeger zagen mensen de vogels en andere dieren op hun akkers en tuinderijen als concurrent: ze aten zaad en oogst op. Vogelverschrikkers hielpen niet echt, vogels vangen evenmin. Dat vanaf de jaren '50 gif en kunstmest het leven uit de bodem verdreven, werd allicht door sommigen als voordeel gezien. Geen last van mee-eters, lekker veel produceren.

Nu steeds meer mensen ervan doordrongen raken dat het verdwijnen van leven in en op de grond op den duur ook voor het menselijk bestaan schadelijk is, worden er pogingen gedaan om dat leven terug te brengen en te behouden en wij van Land van Ons doen daar uit volle overtuiging aan mee. Zie de bijdragen in deze Landscoop over de activiteiten op onze grond en bijvoorbeeld over de Week van de Biodiversiteit (18-26 mei).

Mocht je nog geen deelnemer zijn, sluit je aan!

Van onze coöperatie

Actuele aantallen:

21 percelen, 1 instemming

321 ha grond

28.037 actieve leden

Dit jaar voeren we voor het eerst een doorlopende advertentiecampagne op sociale media en Google. Het belangrijkste doel van deze campagne is meer mensen te enthousiasmeren om mee te doen met Land van Ons:

werven van nieuwe deelnemers. Het kan dus gebeuren dat je als deelnemer de campagne niet opmerkt. Sociale media zijn een fantastisch middel om Land van Ons steeds meer bekendheid te geven. Gebruik je wel eens LinkedIn, Facebook, Instagram? Dan helpt het ons enorm als je ons volgt, en af en toe een berichtje doorzet aan je netwerk. Voor een boerenland vol leven!

Breng je stem uit over een eigen voedselbos bij Elst

Het is zo ver, een voedselbos van 6,5 ha ligt binnen ons handbereik! Het gaat om grond bij Elst, ten zuiden van Arnhem, dat nu nog een stuk grasland is. Het lijkt misschien een gewone perceelaankoop, maar dat is het niet. Dit perceel is namelijk door de provincie Gelderland gegund aan vier jonge mensen met een **plan** voor de aanleg van een voedselbos en natuur-inclusieve akkerbouw. Voor de financiering van de grondaankoop hebben ze onder meer Land van Ons benaderd. We zijn heel erg enthousiast over hun plannen. Ook omdat bij peilingen een Voedselbos keer op keer bovenaan de wensenlijst van onze deelnemers staat. We slaan hiervoor de handen ineen met Aardpeer. Zij zullen net als wij 50% van het perceel van totaal 13 ha aankopen. Deze samenwerking biedt kansen om de biodiversiteit nóg meer op weg te helpen. Samen staan we sterker! Je vindt alle informatie over het perceel **hier** en **stemmen** kan tot en met 20 mei.

Wil je meer van dit soort prachtige percelen mogelijk maken? Koop dan nog een paar vierkante meters!

Voorbeeldfunctie voor Mexico

De Nederlandse ambassade in Mexico organiseerde onlangs een bezoek aan Nederland voor een Mexicaanse delegatie om te leren hoe Nederland omgaat met klimaatverandering en sociale rechtvaardigheid.

In dit bezoek was veel aandacht voor integraal watermanagement en regeneratieve landbouw. De delegatie deed Land van Ons aan om iets te leren over regeneratieve landbouw en over het model achter Land van Ons. De aanwezigen waren enorm geïnspireerd door onze tuinder Erwin (perceel Wassenaar), die vanuit een andere achtergrond de overstap maakt naar landbouw, met de ambitie om echt een verschil te maken. Vragen vanuit de delegatie gingen over waterbeheer, de betrokkenheid van vrijwilligers, het systeem achter Land van Ons, en regeneratie van het ecosysteem. Goed voorbeeld doet hopelijk goed volgen!

Uitkomsten Algemene Ledenvergadering

Op 18 april was er voor het eerst in ons bestaan een 'hybride' ALV: een ledenvergadering op locatie met livestream. Een spannend experiment, want hoeveel leden zouden naar Utrecht komen? Onze verwachtingen werden overtroffen: binnen een paar dagen waren alle 80 plaatsen gereserveerd!

De ALV vond plaats in Molen de Ster in Utrecht. Deelnemers werden bij binnenkomst hartelijk onthaald door Paul Otto en Bas van Goor van team Oogst van Ons: zij verkochten lekkere Oogst van Ons-producten. De zaal zat bomvol en voor de techniek was het een hele uitdaging om beeld en geluid goed te krijgen.

Naast de jaarlijkse agendapunten als het jaarverslag en de jaarrekening, bespraken we ook ingebrachte punten van leden. Over het ingebrachte punt 'selectie van de pachter op het perceel Soest' werd wat langer gesproken: de boer die had verwacht het perceel te kunnen pachten maar door Land van Ons niet werd geselecteerd was bij de vergadering aanwezig. Er is afgesproken dat het proces door een onafhankelijke partij wordt geëvalueerd en de uitkomst wordt gedeeld met de leden.

Ook een ander ingebracht punt krijgt vervolg: het is ons een doorn in het oog dat de Belastingdienst het bezit van grond bij Land van Ons ziet als 'overige belegging', die je moet invoeren bij je belastingopgave. We zijn daarover in gesprek met het Ministerie van Financiën, waarbij we (pro bono) worden bijgestaan door experts van een gerenommeerd kantoor. Zodra er nieuws is zullen we dat delen.

Penningmeester Geert Jan Nieboer gaf het stokje over aan Hans Vloemans. Geert Jan kreeg waardering voor zijn tomeloze inzet, waardoor de coöperatie een solide basis heeft gekregen waarop we verder kunnen bouwen! Kersverse penningmeester Hans vertelde vervolgens waar we staan met de voorgenomen statutenwijziging. Hij heeft de gewijzigde voorwaarden toegelicht. (De dag erna ontvingen alle leden hierover per e-mail een bericht.) Naar aanleiding hiervan hebben een aantal deelnemers hun lidmaatschap opgezegd en hun grond aan ons terugverkocht. We komen later terug op de uiteindelijke gevolgen hiervan voor de coöperatie. Bovenal voelen we ons als bestuur erg gesteund door alle deelnemers die achter de missie van Land van Ons (blijven) staan: het gaat ons niet om financieel gewin, de toename van de biodiversiteit op het boerenland is ons rendement!

De ALV is **hier** terug te kijken. Tevens vind je er een goed gedocumenteerd jaarverslag en de jaarrekening met accountantsrapport. Breng nog even je stem uit over de jaarrekening, het resultaat en het beleid van 2023 én de benoeming van twee nieuwe leden van de Kascommissie. **Stemmen** kan tot en met 25 mei.

Even voorstellen: Matthijs Visser, bestuurslid zakelijk beheer

Met het aantreden van nieuwe bestuursleden startten we een interviewserie met hen. De voorgaande vier interviews waren met voorzitter **Philippe Terheggen**, secretaris **Annemarijn Koop**, penningmeester **Hans Vloemans** en **Fike van der Burght**.

Voordat Matthijs Visser van Land van Ons had gehoord, had hij persoonlijk al een soortgelijk initiatief genomen met de aankoop van wat land bij zijn vakantiehuisje in Friesland.

Inmiddels is dit initiatief uitgegroeid tot een flinke biologische boerderij die zelf zuivelproducten maakt. In maart 2020 las hij een **interview** in de *NRC* met de oprichter van Land van Ons, Franke Remerie, die hetzelfde deed maar dan in het groot. Hij dacht 'dit is het' en zocht contact. Zo werd hij, denkt hij, een van de eerste grotere kapitaalverschaffers.

Nu is het aantrekken van kapitaal, zowel van kapitaalkrachtige particulieren als bedrijven een van zijn aandachtspunten als bestuurslid zakelijk beheer. Sinds hij twee jaar geleden zijn baan heeft opgezegd bij een consultancy-kantoor, waar hij ook partner was, besteedt hij het meeste van zijn vrije tijd aan Land van Ons. Na zijn carrière als econoom bij de voorloper van de Autoriteit Consument en Markt, de Europese Commissie en in de consultancy, stelt hij zijn kennis ten dienste van Land van Ons. Meer over zijn opvattingen, ambities en drijfveren lees je in dit **interview**.

Eén van onze boeren

Boer Howard Koster schrijft in zijn **column** in een agrarisch vakblad over het dilemma dat hij om praktische redenen regelmatig bij de 'agro-industrie' biologische inkopen doet en niet in de duurzame keten, terwijl die keten ervoor heeft gezorgd dat er een biologische sector is.

Geert Rozema over vogelverschrikkers

Herstellen van biodiversiteit in het boerenland betekent ook zorgen dat je akkers aantrekkelijk zijn voor vogels. Anderzijds wil je niet dat vogels je pas ingezaaide akkers leegpikken of je oogst voor je neus wegkapen. Hoe vind je daar als boer een goede balans in? We vroegen het aan Geert Rozema van perceel

Bakkeveen, die onder andere voor Oogst van Ons boekweit en koolzaad verbouwt.

'Ik doe er vrijwel niets aan en laat het gewoon gebeuren, het is de natuur', zegt Geert. 'Als je zaait onder goede omstandigheden dan komt het gewas snel genoeg op, nog voordat vogels teveel zaad kunnen oppikken. Nu (eind april) schijnt de zon bijvoorbeeld wel, maar is het land nog veel te nat om te gaan zaaien. Er zijn zoveel oorzaken waardoor een oogst kan mislukken. Te koud, te nat of juist te droog. Vogels zijn dan wel mijn laatste probleem, daar denk ik niet eens over na.'

Je kunt wel met geluidskanonnen vogels weggagen, maar zo wil ik niet meer in het leven staan. Wat ik nog wel doe is stokjes plaatsen met plastic sliertjes eraan, die ritselen in de wind. Dat is alleen om vogels wat af te schrikken. Tegen de tijd dat je gaat oogsten, is het zaad inmiddels zo rijp dat er genoeg vanaf valt voor vogels.

Vorig jaar hadden we bijvoorbeeld ineens veel holenduiven, die bleken helemaal gek op de boekweitkorrels die op het land achterbleven. En natuurlijk moet je oppassen als er Kieviten op het land zijn. Dit jaar nestelden ze toevallig allemaal bij mijn buurman. Als de jongen zijn uitgekomen, kun je ze goed zien vanaf de trekker. Dan dribbelen ze heel snel voor je uit, dat is zo'n mooi gezicht!'

Achtergrond

Thema: dieren op het boerenland

Waarom wil Land van Ons speciaal dieren op en in het boerenland terugbrengen? Omdat landbouw ruim de helft van onze bodem beslaat.

Dat is één van de vijf redenen die Liesbeth Sluiter hiervoor geeft in haar stuk **Is er toekomst voor de veldleeuwerik?**

Het aantal veldleeuweriken is de laatste 50 jaar in Nederland afgenomen met 90%. Daarmee zijn ze op de langere termijn helaas geen uitzondering, want sinds 1900 is het aantal vogels op het open boerenland met

maar liefst omstreeks 85% verminderd.

Met bodemdieren is het niet veel beter gesteld. Noch met insecten, waar Marijke Wempe haar licht op doet schijnen. De titel van haar stuk stelt meteen waar de schoen wringt: **Geen bestuivers, geen voedsel**. Driekwart van de belangrijkste landbouwgewassen planten zich dankzij dieren – vooral insecten – voort. Wempe boekstaft de zorgwekkende achteruitgang van insecten als bijen, zweefvliegen en

vlinders. Die achteruitgang is niet alleen gevaarlijk voor de natuur maar ook voor onze voedselvoorziening.

Zoals vaker is ook hier de boodschap dat alles met alles samenhangt en dat vormen van landgebruik die die samenhang herstellen cruciaal zijn voor – zeg maar gerust – *hét* voortbestaan. En dus dat Land van Ons niet genoeg haast kan maken met het uitbreiden van de biologische landbouw die nu nog slechts een armzalige 4,5% van al onze landbouw beslaat.

Coulisselandschap

In maart kwam het thema 'landschap' (als in 'Land van Ons zet zich in voor biodiversiteit en *landschap*') niet van de grond. Maar Liesbeth Sluiter had zich al gemeld omdat ze dol is op het Brabantse coulisselandschap en **dat stuk** toch wilde schrijven. Een gelukkige samenloop wilde dat Land van Ons afgelopen januari daar een perceel had verworven. Zo werd het een haast poëtische lofzang op de verrassingen van dat landschap, verweven met de verwerving van perceel Udenhout (te nat voor de boomkwekers die verder iedereen overbieden).

Coulisselandschap is kleinschalig en ouderwets en gedeeltelijk weggevaagd door grootschalig en modern, maar daar nog in volle glorie aanwezig. Verweven met de natuur is het perceel al deels Natura 2000-gebied. Het is bovendien in zijn geheel onderdeel van de 35.000 hectare van het Groene Woud. Het perceel gaat nog meer natuur worden dankzij de burens van de biologisch-dynamisch tuinderij de Boshoeve, die het perceel pacht en de gevolgen gaat wegwerken van de maïsteelt die jarenlang op de helft van het perceel heeft plaatsgevonden.

Oogst van Ons

Tips voor Vaderdag

Zoek je een duurzaam cadeau voor Vaderdag? Bestel een **cadeaubon** van de webshop of **geef** grond van Land van Ons.

Teeltplan 2024 compleet

Komend seizoen verbouwen onze boeren voor Oogst van Ons boekweit, huttentut, spelt, rogge, tarwe, gerst, haver, gele mosterd, bijzondere bonen, zonnebloemen, venkel, rozemarijn, kamille, verveine en lavendel. Daar willen we mooie, bijzondere en lekkere producten van maken! Heb jij daar suggesties voor? We ontvangen graag per e-mail je **tips**.

Nieuwe granola met NL noten

Onze granola is vernieuwd. Deze granola – volgens kenners *nóg* lekkerder dan de vorige - bestaat uit boekweit-, tarwe-, haver- en speltvlokken van onze percelen Holtesch en Bakkeveen, honing, gedroogde cranberries, onze eigen koolzaadolie én noten: walnoten en hazelnoten van een biologische tuinder uit Gelderland. Dit alles licht geroosterd voor een lekkere crunch. Met deze **granola** geef je niet alleen een kickstart aan je dag, je maakt er ook een supersnelle fruit crumble mee of strooit het over je ijsdessert.

Opnieuw verkrijgbaar

Bier van Ons 'boekweitblond'

‘Het smaakt een beetje als Texels Skuumkoppe, echt lekker!’, kregen we als één van de vele enthousiaste reacties na de introductie van ons allereerste bier, speciaal voor ons gebrouwen door de Gooische Bierbrouwerij. Het was vorig jaar dan ook twee keer in no time uitverkocht. Greep je toen mis of wil je opnieuw bestellen? Vanaf nu is Bier van Ons **boekweitblond** weer te bestellen!

Nieuw!

Haverkoekjes

Onze koekjeslijn hebben we uitgebreid met een koekje van havervlokken, volkoren tarwe- en speltmeel van ons perceel Holtesch en onze eigen koolzaadolie. De Land van Ons-ALV waar we het **haverkoekje** hebben geïntroduceerd, is unaniem enthousiast: ‘gewoon een heel erg lekker weer-eens-wat-anders dooreetkoekje’. 250 gram in een nieuw voor Oogst van Ons ontworpen bakje.

Onze percelen

Land van Ons beheert op dit moment 21 percelen verspreid over tien van de twaalf provincies; alleen Flevoland en Limburg ontbreken nog. Bekijk het **kaartje op de website** voor info.

Van noord naar zuid:

Friesland: Triemen, Kollumerzwaag en Bakkeveen

Groningen: Onnen

Drenthe: Hooghalen

Noord-Holland: Oudendijk

Utrecht: Houten en Soest

Overijssel: Lettele en Hasselt

Gelderland: Millingen, Empe en Ede

Zuid-Holland: Oud Ade, Wassenaar, Strijen en Noordeloos

Noord-Brabant: Halsteren en Udenhout

Zeeland: Kruiningen en Aagtekerke

Hasselt

Weidevogels op de Roebol

Een groot deel van de weilanden van Hoeve de Roebol wordt al jaren zo beheerd dat weidevogels er een geschikte plek kunnen vinden. Per weiland verschilt de bemesting en het graas- of maai-moment, waardoor de vogels te allen tijde rustig kunnen broeden en hun jongen grootbrengen. Het gebied beslaat inmiddels 29 ha, waarvan 12 ha van Hoeve de Roebol en 17 ha van twee naburige boeren.

Op een aantal weilanden komen de koeien zo mogelijk al voor het broedseizoen grazen (voorweiden). In het gras dat de koeien laten staan vinden de kuikens later dekking en voedsel. Op andere weilanden komen de koeien weinig langs (extensieve beweiding). Door het verschil in beheer ontstaat er kleurverschil in het landschap. Dit mozaïek is met een drone **mooi te zien**. Het mozaïek op de bijgaande foto (met daarin plasdrassen) bestaat uit: 10 ha kruidenrijk grasland, 7 ha met uitgestelde maaidatum (1 of 8 juni), 7 ha voorweiden en 5 ha extensief weiden.

De drone zetten we in om te controleren of er nog bewoonde nesten in een weiland liggen. Pas als dat niet meer het geval is, laten we de koeien erin. Ook is een weiland gedeeltelijk onder water gezet (plasdras): in dit ondiepe water en op de slikrandjes vinden de weidevogels extra voedsel.

Het succes van weidevogelbeheer is uiteraard ook afhankelijk van factoren die we niet in de hand hebben. Bij een natte winter zoals dit jaar zijn er bijvoorbeeld weinig muizen en hebben sommige vogels het zwaar te verduren. We hebben daarnaast regelmatig bezoek van marters en roofvogels die op de eieren en kuikens uit zijn. Om de impact van deze predatoren te beperken proberen we de weidevogelgebieden zo groot mogelijk te maken. Als er veel weidevogels zijn, helpen ze elkaar om de roofdieren aan te vallen.

Vorig jaar telden we 40 paar grutto's, 20 paar tureluurs en 10 paar kieviten in dit gebied, met kuikens. We zien op dit moment alweer een drukte van belang, vooral rond de plasdras. De meeste kieviten hebben inmiddels jongen, de grutto's en tureluurs zitten nog te broeden. We hebben goede hoop dat het dit jaar weer een mooi weidevogeljaar wordt.

Perceeldag 25 mei

Kom op 25 mei naar de open perceeldag op de Roebol, tussen 10.00 uur en 16.00 uur. Met boer Freddie kun je de weilanden in om weidevogels te kijken. Of met boswachter Jeroen op pad in de uiterwaarden. Voor kinderen is er een 'belevingsroute' rond het erf. Kom als het even kan op de fiets naar Hoeve de Roebol, Cellemuiden 37 bij Hasselt. Toch met de auto? Navigeer dan naar Installatiebedrijf Breman, Veerweg 5 in Hasselt. Vervoer van- en naar de Hoeve wordt van daaruit geregeld. Meld je **hier** aan.

Udenhout

Dubbele mijlpaal

We hebben een pachtovereenkomst gesloten met biologische tuinderij **Sprankenhof**. Een familiebedrijf met grootse plannen voor duurzame, kleinschalige akkerbouw en weiden. Om te beginnen is er afgelopen week huttentut gezaaid op 4 hectare van het perceel, waarover al afspraken gemaakt zijn met het team Oogst van Ons.

Ondertussen is Jaap Nieuwenhuijsen (foto rechts) begonnen als perceelcoördinator om Land van Ons-activiteiten op het perceel in goede banen te leiden in samenwerking met Sprankenhof. (Op de foto links: Josèt Vermeer.)

Naast het monitoren van biodiversiteit is ook de herinrichting van het perceel een hoofdtaak van het team, met name het inbrengen van landschapselementen om biodiversiteit structureel te verbeteren. De plannen hiervoor staan in de steigers en naar verwachting wordt er in het najaar mee begonnen, samen met Sprankenhof. De komende jaren hopen we het landschap weer terug te brengen naar het kleinschalige boerenland,

zoals het zo'n 70 jaar geleden was: een gevarieerd coulisschap, met struiken, heggen en boomranden, waar het bruist van het leven. [Meer](#)

Hooghalen

Zondag 19 mei open perceeldag Holtesch

Aanstaande zondag 19 mei valt er tussen 11.00 en 15.30 uur van alles te doen op de Holtesch (achter Zwiggelsterweg 1 Hooghalen). Onze boer Kees Sijbenga vertelt over biologisch boeren, er is een natuurbelevingswandeling (ook voor kinderen) en we bakken pannenkoekjes.

Albert Kool vertelt over de historie van de Holtesch en laat zien hoe boekweit in de hunebedtijd gemalen werd. Een imker vertelt over het houden van bijen en er is een kraampje met wollen producten. Voor de kinderen zijn er ook zoekkaarten om naar berrplanten en insecten te zoeken. Natuurlijk zijn de boekweit- en graanproducten van onze akkers te koop en vrijwilligers van het perceelteam beantwoorden graag alle vragen over Land van Ons, ons perceel en hoe het werkt.

Let op: er is beperkte parkeergelegenheid, dus kom als het even kan op de fiets. Het terrein is slecht toegankelijk voor minder validen en er is geen toilet aanwezig. Kijk voor *last-minute* informatie, bijvoorbeeld bij slecht weer, op onze [Facebookpagina](#).

Houten

Nieuwe boeren erbij

Henk en Djûke Smith-van der Maat zijn sinds kort de pachters van ons nieuwe perceel bij Houten. Ze gaan graag de uitdaging aan om samen met het perceelteam het veelzijdige perceel een passende invulling te geven binnen zijn historische contouren.

De boerderij van Henk en Djûke staat op een steenworp afstand van het perceel. De missie van familiebedrijf Nieuw Slagmaat, 'een traditioneel gemengd bedrijf in een modern jasje', sluit goed aan bij de uitgangspunten van Land van Ons: 'duurzame landbouw, mensen in contact brengen met duurzame en lokaal geproduceerd voedsel en verbeteren van onze landerijen'. Henk en Djûke zijn innovatieve ondernemers, niet bang om nieuwe activiteiten te proberen, zoals de teelt van kiwi's of bijzondere akkergewassen en allerlei nieuwe

natuurbeheersmaatregelen zoals bijvoorbeeld keverbanken.

Met een scala aan activiteiten en evenementen zoals fruitteelt, vleesvee houden, een boerderijwinkel runnen, educatie, een maïsdoolhof, appelplukdagen en volop agrarisch natuurbeheer zet [Nieuw Slagmaat](#) in op verbinding met de omgeving. Om zo snel mogelijk de onder- en bovengrondse biodiversiteit te verbeteren telen ze dit 'opstartjaar' verschillende granen en vezelhennep, in combinatie met bloemen- en kruidenrijke akkerranden. De pachters en het perceelteam gebruiken het eerste jaar om een inrichtings- en beheersplan voor de lange termijn te maken dat recht doet aan de historie van dit bijzondere perceel.

Wassenaar

Anderhalve hectare bloemenakker ingezaaid

Op 22 april, de Dag van de Aarde, is anderhalve hectare met inheemse veldbloemen ingezaaid. Onze tuinder Erwin de Jong van WIJdehorst deed dat samen met de zaaikaravaan van **Pollinators**. De ruim 60 vrijwilligers strooiden met ruime hand deze bloemenakker in als buffet voor wilde bijen, hommels, (nacht)vinders, motten en lieveheersbeestjes. Ook de vrijwilligers waren veelsoortig van herkomst; Land van Ons, WIJdehorst, asielzoekers woonachtig

in Wassenaar en mensen behorend bij de pollinatorzwerm. Erwin: 'Op het voormalige bollenveld staan straks 40 soorten meerjarige bloemen van HoneyHighway. In de zomer is iedereen van harte welkom op deze prachtige pluktuin waar de bijen, de bodem en de mensen kunnen genieten van alle vrolijke kleuren en geuren. Fonds Wassenaar, de vrijzinnige gemeente Wassenaar en FBTO stelden het zaaigoed beschikbaar. Men is daar dankbaar voor, net als uiteraard voor de hulp van de vele vrijwilligers.'

Oud Ade

Invloed van 'vervuilde' mest op bodemleven

Het is een vreemd gezicht, rijen kleine piramides met rode vlaggetjes op het weiland in de Vrouwe Vennepolder. Ze staan er sinds kort voor een onderzoek naar bodeminsecten door Universiteit Leiden. Die voert proeven uit om de biodiversiteit en het veenweidelandschap

te herstellen terwijl er ook duurzame landbouw bedreven wordt.

'In mest zitten soms nog resten van gewasbeschermingsmiddelen of diergeneesmiddelen', legt Fleur van Duin uit. Zij is promovendus bij het Centrum voor Milieuwetenschappen (CML) van de universiteit en zet in het kader van haar promotieonderzoek een aantal experimenten op, waaronder dit.

'We vergelijken de impact van schone stalmest, schone drijfmest en verschillende concentraties drijfmest met veel voorkomende bestrijdingsmiddelen bij de productie van (kracht)voer. We hopen met dit onderzoek meer inzicht te krijgen in deze nog onderbelichte vervuiling.'

Tegelijk wordt er gekeken naar de bacteriën en schimmels in de bodem. Dat doet de Hogeschool Leiden, die daarvoor nieuwe DNA-technieken gebruikt.

De piramides zijn zogenoemde emergentie-vallen. 'Ze vangen alle insecten die uit de bodem komen en die uit het gras vliegen.' De opgevangen insecten worden naar soort gesorteerd door een biologiestudent van de universiteit. Die uitkomsten zijn niet alleen van belang voor dit bodemleven zelf, maar ook voor de weidevogels die de insecten eten. Hoewel het voedsel van volwassen weidevogels voor een groot deel uit regenwormen bestaat, eten ze ook flink wat larven en insecten. Nestjongen krijgen vooral veel grote insecten, torretjes en spinnen en dergelijke voorgeschoteld, en ook de jonge vogels (pullen) zijn daar dol op.

Het onderzoek moet duidelijk maken welke gevolgen deze insecten, bacteriën en schimmels in de bodem ondervinden van de bemesting van het weiland. Land van Ons neemt tal van maatregelen om de vogels een betere plek te bieden, en het zou zonde zijn als dat niet zou werken doordat de mest hun voedsel verstoort.

'Als bemesting grote negatieve invloed heeft op de weidevogel-voedselbron, doordat mest onbedoeld vervuulende stoffen bevat, dan zou het implementeren van andere maatregelen voor weidevogels mogelijk dweilen met de kraan open kunnen zijn,' zegt Van Duin. Dankzij de piramides zullen we straks weten of dat het geval is.

Hoe doen wij dat?

Hoera, een nieuw perceel! Maar dan begint het pas...

Als het Land van Ons weer is gelukt een nieuw perceel aan te kopen, gaat bij menig betrokken vrijwilliger de kurk van de fles. En terecht.

Maar wist je dat er vervolgens allerlei beren en leeuwen op de weg verschijnen voordat het perceel een beheerplan heeft en biodivers is geworden? Dat vereist minstens zoveel doorzettingsvermogen en inventiviteit

als het aankooptraject.

Lees wat Johanna van der Werff daarover hoorde van kwartiermakers, pachtende boeren en perceelteamleden.

Wat kan ik doen?

'Kuikens in het land, poes in de mand'

Help mee de weidevogelkuikens te beschermen. Houd 's nachts je kat binnen. In het voorjaar zijn veel jonge vogels het slachtoffer van huis- en boerderijkatten. Houd daarom tot pakweg eind juni de **kat** na zonsondergang in huis.

Nodig Ons uit op 'jouw' evenement

Een tijdje geleden stonden we met een promo-stand op het jubileumfestival '**Hier voor morgen**' van de Dutch Boosting Group in The Garden of Amsterdam. Bijzonder was dat de organisator aan alle deelnemers een donatie aan Land van Ons vroeg. Behalve naamsbekendheid en goede gesprekken heeft dit festival daarom ook € 1.720,- opgeleverd! Om alle gulle gevers te bedanken kregen de deelnemers Onze koekjes mee naar huis. Dit zouden we natuurlijk graag vaker willen doen, dus mocht je een evenement organiseren waar Land van Ons past, laat het weten!

Vrijwilligers voor Perceelteam Aagtekerke

Perceel Aagtekerke (Zeeland) biedt veel mogelijkheden in een gebied met een grote zichtbaarheid door het toerisme. De pachter is eigenaar van een middelgrote camping, waarop hij actief biodiversiteit bevordert. Daarnaast krijgt hij goede publiciteit met zijn natuurinclusieve kippen. We zoeken voor dit perceel een divers team van vrijwilligers die zich samen willen gaan inzetten voor biodiversiteit. We zijn op zoek naar een perceelcoördinator, een fotograaf/filmer, een correspondent voor communicatie en pers, een beheerder voor sociale media-accounts, een omgevingsmanager en een (amateur) bioloog of ecooloog. Enthousiast geworden of meer informatie? Stuur een **bericht** naar Wouter van Zandbrink met vermelding van 'vrijwilliger'.

Extra hulp team Ruimtelijke Analyse

Een ruimtelijke analyse speelt een rol bij de afweging bij het besluit tot aankoop van een perceel. We zoeken mensen met kennis van thema's als fysische geografie, planologie, hydrologie, bodemgesteldheid, landschapsgeschiedenis en/of andere ruimtelijke thema's. Ben jij thuis in één of meerdere van bovenstaande gebieden en wil je ons helpen? Stuur dan een **bericht**.

Help biomonitoren op Oud Ade

Biomonitoren houdt in dat we volgens normen van Land van Ons jaarlijks een aantal keren gegevens verzamelen over de aanwezigheid van vijf groepen dieren/planten. Het gaat om bestuivers (vlinders en hommels), regenwormen, planten, vogels en waterleven.

Het doel is de ontwikkeling van de biodiversiteit over de jaren heen te kunnen beoordelen.

Afhankelijk van de ontwikkeling zien we of we op een goede manier bezig zijn of ons beheer van het land moeten aanpassen. Om te kunnen monitoren heb je niet perse kennis van planten- of diersoorten nodig, wel enthousiasme! In het begin krijg je uitgebreide begeleiding.

De opzet is dat een groepje mensen elk één van de vijf soorten gaat monitoren. We starten elk jaar na het broedseizoen, vanaf 15 juni. Afhankelijk van de soort loopt het monitorseizoen tot oktober of november (regenwormen). Wil je met leuke mensen lekker op het perceel Land van Ons lopen terwijl je ook nog nuttige informatie levert over het leven boven en onder de grond en in het water? Stuur dan een [bericht](#).

Regionale coördinator voor Onze Filmdag

Om stil te staan bij het (binnenkort) 5-jarig bestaan van Land van Ons organiseren we in het voorjaar van 2025 filmdagen in vier steden: Rotterdam, Groningen, Nijmegen en Amsterdam. Op die (weekend)dagen vertonen we films over biodiversiteit en duurzame landbouw. De filmdagen zijn bedoeld voor onze deelnemers, vrijwilligers, pachters, partner-organisaties en iedereen die Land van Ons een warm hart toedraagt. Naast de films presenteren we kraampjes met Onze producten en presentaties van samenwerkingspartners, maar zijn er ook panelgesprekken. De films en filmhuizen zijn besproken. Nu zoeken voor elk genoemde stad een coördinator voor de verdere organisatie. Iemand die er bekend is en enthousiast is over Land van Ons. We hopen voor 3 juni geschikte vrijwilligers te vinden. [Meer](#)

Agenda

Kom naar de Open Perceeldagen

Onze perceelteams en boeren staan te popelen om je 'boerennatuur' te laten ervaren. Tijdens een open perceeldag laten ze je graag meegenieten van de inzichten en ervaringen die ze hebben opgedaan. Bekijk het [overzicht](#) van percelen en data.

Klik op de + bij het perceel voor meer informatie en eventueel benodigde aanmeldingen. Voor sommige activiteiten geldt een maximaal aantal deelnemers.

Week van de biodiversiteit

Van 18 t/m 26 mei is je jaarlijkse 'Week van biodiversiteit'. [Kijk](#) welke activiteiten er bij jou in de buurt zijn en maak kennis met de ambassadeurs van dit jaar.

Op 22 mei is de Internationale [Dag van de Biodiversiteit](#), uitgeroepen door de Verenigde Naties. Op die dag staan we wereldwijd stil bij de waarde en rijkdom van het leven op aarde.

Doneren aan Land van Ons

Iedereen die Land van Ons een bedrag wil schenken of nalaten kan dat fiscaal aantrekkelijk regelen via

[Stichting Voorgrond](#), dankzij de ANBI-status van deze stichting, die overigens ook andere, soortgelijke initiatieven ondersteunt.

[word deelnemer](#)

Land van Ons wil een kentering bewerkstelligen in het uitputten van grond en het

verdwijnen van plantaardig en dierlijk leven uit ons landschap. Dit doen we in het besef dat ons land en onze grond letterlijk de bodem is onder ons bestaan, en daarmee een tegenwicht en rustpunt is in ons hectische en op economische groei gerichte bestaan. Door het verwerven en daarna behouden van het juridische eigenaarschap van (landbouw)grond realiseren we een langjarige en daarmee duurzame aanpak.

Bijdragen van: Judith Everaars, Annemarijn Koop, Howard Koster, Mieke Baldé, Eddo Velders, Gaby Meekes, Ton Gordijn, Betteke Krantz, Marja van Berkel, Johanna van der Werff, Matthijs Visser, Monique Emond

Beeldcredits: Fokke de Jong, Nadeche photography, Kees L'Ami, Arne Slingerland, Menno Graaf

Coverfoto: Ingrid Schenk

Redactie: Steven Berendsen, Saskia Goedheer, Caroline de Roos, Flip Schrameijer en Herman Verschuren.

Op de website vertellen deelnemers over hun **motivatie** om zich bij Land van Ons aan te sluiten.

Deze nieuwsbrief verschijnt rond de 15e van elke maand. Copyright © 2024 Land van Ons.

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. Je ontvangt deze e-mail omdat je hebt aangegeven deze te willen ontvangen. Heb je geen interesse meer?

[> Schrijf je hier uit](#)

